

Roman (Tarihî Gelişim - Özellikler - Türler - Gelenek ve Gerçeklik)

1. Roman türü için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kurmaca bir gerçekliği ortaya koyar.
- B) Öyküleme ve betimleme yapmak esastır.
- C) Yansıttığı edebî akıma göre sınıflandırılabilir.
- D) Gerçeküstü olayları da konu edinebilir.
- E) Yazıldığı dönemin zihniyetinden bağımsızdır.

2. Roman ve öykü ile ilgili aşağıdaki genellemelerden hangisi yanlıştır?

- A) Romanlarda birbirini etkileyen birçok olayın oluşturduğu bir zincir söz konusuysen hikâyeler daha çok tek bir olay üzerinde kurgulanır.
- B) Romanlarda hikâyelere göre ruh tahlillerine daha çok yer verilir.
- C) Romanlarda mekân sayısı ve çeşitliliği hikâyeye göre daha fazladır.
- D) Romanların kişi kadrosu hikâyeye göre daha geniştir.
- E) Romanlarda diyalog, özetleme gibi anlatım teknikleri kullanılırken hikâyelerde tasvir tekniği tercih edilir.

3. Bir bir hatırlıyor, dinlediklerini hatırlıyor, gördüklerini hatırlıyor, deliliklerini hatırlıyor; durulup arınışını, büyük yörüngeye yerleştirilişini hatırlıyor; yerleri, olayları, hâlleri, gerçek doğuşunu hatırlıyor. Osman Gazi Han şimdi son dönemecindeki sayılı dakikalarda, Uludağ'dan da büyük ve yüklü bir hatıralar dağıdır; Osman Gazi Hân şimdi zamanın iki ucunu -tesbih gibi- birleştirmiştir.

Bu parçanın, konusu bakımından aşağıdaki roman türlerinden hangisine örnek olduğu söylenebilir?

- A) Macera
- B) Fantastik
- C) Tarihî
- D) Polisiye
- E) Sosyal

4. Stendhal "Kırmızı ve Siyah" adlı eserinde, "Yol boyunca gezdirilen bir aynadır roman." derken romanın hangi özelliğini vurgulamaktadır?

- A) Gerçek hayatı yansıtmaya özelliğini
- B) Yazarının gittiği yöne göre biçimlendiğini
- C) Hikâyeden farklı bir tür olduğunu
- D) Sanatlı bir dilde yazılması gerektiğini
- E) Açık ve örtük iletiler içerdiğini

5. (I) Türk edebiyatına roman Tanzimat'la girmiştir. (II) Türün ilk örnekleri çeviri eserlerdir. (III) İlk çeviri roman, Yusuf Kâmil Paşa'nın Fransız yazar Fenelon'dan 1859 yılında çevirdiği "Telemak"tır. (IV) İlk yerli roman ise Samipaşazade Sezai'nin Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat adlı eseridir. (V) Halit Ziya Uşaklıgil, roman türünün Batılı anlamdaki ilk örneklerini vermiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

6. Bana öyle geliyor ki gördüklerimi ve işittiklerimi yazmak, gelecek nesillere karşı en büyük vazifemdir. Kaldı ki müessesemizin tarihçesini benden daha iyi yapabilecek tek insan, Halit Ayaracı, artık aramızda değildir. Dün akşam yine onun masamızdaki yerini boş gördüm. Karımın dolmuş gözlerle bütün yemek müddetince bu boş sandalyeye bakışını bir türlü unutamayacağım.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin yerine kullanılamaz?

- A) süre
- B) görev
- C) kuşak
- D) kurum
- E) yetki

Roman (Tarihî Gelişim - Özellikler - Türler - Gelenek ve Gerçeklik)

7. Aşağıdaki parçaların hangisinde toplumsal bir kabule yer verilmiştir?

- A) Bir ara deredeki ayak sesleri kesildi, ortalık tarifsiz bir sessizliğe gömüldü. Ta uzaktan bir çobanaldatan kusunun bir daldan ötekine atlarken kurumuş çöplere basmaktan doğan çıtırtılar duyuldu.
- B) Derviş Bey'e adamlar göndermeye başladı. Adamlarından birisinin eline bir mektup veriyor, onu kabul etmesini istiyordu. Bir kere, bir kerecik olsun kabul etmeliydi. Saygıda kusur etmişti. Küçükten kusur, büyükten başışlamak...
- C) İnceden bir yel çıktı, bir bulut gölgesi geldi geçti ormanın üstünden. Beş on kartal... Biri birinden çok uzakta Kirazlı Koyak'ın üstünde dönüyor. Koyak'ın dibine bir tortu gibi çökmüş pusu güneş eritmiş veya yel alıp götürmüş.
- D) Taşbaş'ın evinin duldasında akşama kadar hayaller kurdular. Taşbaş kaç kere köye geldi. Karanlıklar gündüz gibi oldu. Sofralar yağlı yemeklerle donandı. Bir oda dolusu ayakkabı... Bir oda dolusu da giysi...
- E) Köprüyü yel gibi geçti. Bundan önce köprüden çok az geçmişti. Bir yanında kayalık bir tepe, öte yanında bir orman vardı. Bu sefer atını yoldan da sürdürdü.

8. Roman yazarları genellikle iki temel yönelim arasında hareket ederler. Onlar bir yandan yaşanan olayları örnek alır, bunlardan sapmamaya çalışarak gerçekçi bir tutum izler; öte yandan ise kendi yarattıkları olay ve kişilerden oluşan bir dünyada hayal gücünü işleterek gerçeğe yeni görünüm kazandırır.

Bu parçada roman yazarları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hayata dair ayrıntılardan beslenmelerine
B) İzlenimci bir yaklaşım benimsemelerine
C) Gerçeği dönüştürmelerine
D) Heyecan uyandıracak konular seçmelerine
E) Hayal gücüne başvurmalarına

9. Nabokov'un "Emma Bovary denen kız hiç yaşamadı. Madame Bovary kitabı ise sonsuza dek yaşayacak." sözü romanın hangi özelliklerini vurgulamaktadır?

- A) Kurgusallık - Kalıcılık
B) Gerçekçilik - Üslupçuluk
C) Kurmaca - Nedensellik
D) Kalıcılık - Özgünlük
E) Yanlılık - İroni

10. Peyami Safa'nın şaheserlerinden Dokuzuncu Hariciye Koşu'nda romanın genç kahramanı, ayağındaki rahatsızlıktan kurtulabilmek için sayısız doktora görünür ve en nihayetinde havadar bir ortamda, stresten uzak bir istirahat dönemi geçirmesi gerektiğine ikna edilir. Ancak gerek akrabaları olan bir Paşa'nın Erenköy'deki köşkünde misafir kaldığı dönemde gerekse kendi evi ve hastaneye gidış gelişlerinde şuuru âdeta bir facia atmosferinde yoğunur. Peyami Safa'nın çocukluk ve gençlik dönemlerinden fazlasıyla izler taşıyan roman hem umudu ve umutsuzluğu hem de sevinci ve felaketi aynı sayfalara sığdırabilmiş olması bakımından insanın eşsiz bir tarifini sunuyor.

Bu parçada romanın kurgusuna etki eden,

- I. İnsanın psikolojik hâlleri
II. Yazarının özel yaşamı
III. Geleneksel değerleri
IV. Ön araştırmalar yapmak

unsurlarından hangilerinin üzerinde durulmaktadır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II.
D) II ve IV. E) III ve IV.

11. İyi bir roman bize kahramanının gerçeklerini, kötü bir romansa yazar hakkındaki gerçekleri anlatır.

Bu sözden hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) İyi bir romanda serim, düğüm ve çözüm bölümleri belirgindir.
B) Romanda anlatılanlar, yazarının yaşadığı dönemin kültürel özelliklerini taşır.
C) Roman kahramanları, ait oldukları çevrenin diliyle konuşurulmalıdır.
D) Romanlarda birbiriyle bağlantılı olaylar bir tema etrafında bir araya getirilir.
E) Romanlar, sahiplerinin sesi değil kurgusal kimliklerin sesini yansıtmalıdır.

